B.A. SANSKRIT GENERAL
First Semester
Core –**I-THARKASAMGRAHA**

1. तर्कसंग्रहस्य कर्ता कः ?

(कुमारिलभट्टः, भट्टलोल्लटः, **अन्नभट्टः**)

2. पदार्थाः कति ?

(च्त्वारः, **सप्त**, नव)

3. कति द्रव्याणि सन्ति ?

(सप्त,**नव**, दश)

4. दशमद्रव्यत्वं कस्य ?

(**तमसः**, आकाशस्य, मनसः)

5. गुणाः कति ?

(दादश, त्र्योदशः, **चतुर्विंशति**)

6. परमपर चेति किम्?

(सामान्यं, विशेषं, **समवायः**)

7. गन्धवती का ?

(**पथिवी**, तेजः,आकाशः)

8. परमाणुरूपा का ?

(**नित्या**, अनित्या, सामान्या)

9. भोगायतनं शरीरम् । कस्य ?

(मनसः, **आत्मनः**, तेजसः)

10 सुख-दुःख-साक्षात्कारः कः?

(**भोगः**, रूपः, मोक्षः)

11. शीतस्पर्शवत्यः कः?

(तेजः, **आपः**, वायुः)

12. उष्णस्पर्शवत् । कः ?

(**तेजः**, आपः, कालः)

13. शरीरं आदित्यलोके प्रसिद्धम्। कस्य ?

(**तेजसः**, वयोः, आकाशस्य)

14. वह्न्यादिकं किम् ?

(विद्युत्, **भौमं**, उदर्यं)

15. आकरजं किम् ?

(अग्निः, आपः, **सुवर्णं**)

16. रूपरहितस्पर्शवान् कः ?

(तेजः, अग्निः, **वायुः**)

17. शरीरान्तःस चारी वायुः कः ?

(**प्राणः**, आत्मा, मनः)

18. शब्दगुणकं किम् ?

(कालं, **आकाशं,** तडित्)

19. अतीतादिव्यवहारहेतुः कः ?

(दिक्, आत्मा, **कालः**)

20. प्राच्यादिव्यवहारहेतुः कः ?

(कालः, **दिक्**, वायुः)

21. जानाधिकरणम् का ?

(पथिवी,**आत्मा**, मनः)

22. सुखाद्याश्रयः कः ?

(ईश्वरः, **जीवः**, प्राणः)

23. सुखाद्युपलब्धिसाधनमिन्द्रियं किम् ?

(प्राणः, आत्मा, **मनः**)

24. चक्षुर्मात्रग्राह्यो गुणः कः ?

(**रूपम्**, स्पर्शम्, गन्धम्)

25. रूपं कतिविधम् ?

(**सप्त**, नव, दश)

26. भास्वरशुक्लं ---------।

(जले, आकाशे, **तेजसि**)

27. ------ग्राह्यगुणो रसः।

(घ्राणः, **रसना**, चक्षुः)

28. रसाः कति ?

(**षड्,** सप्त,नव)

29. मधुर एव रसः। कस्मिन् ?

(**जले,** तेजसि,काले)

30. त्वगिन्द्रियमात्रग्राह्यो गुणः कः ?

(रूपः, रसः, **स्पर्शः**)

31. उष्णस्पर्शः------।

(जले, आकाशे, **तेजसि**)

32. रूपादिचतुष्टयसमुद्भूतं ------।

(**प्रत्यक्षं**, अनुमानं, उपमानं)

33. एकत्वादिव्यवहारहेतुः------।

(परिमाणं, **संख्या**, विभागः)

34. सा नवद्रव्यवत्तिः। का ?

(रूपं, रसं,**संख्या**)

35. मानव्यवहारासाधारणं किम् ?

(संयोगं, **परिमाणं**, विभागं)

36. पथग्व्यवहारा साधारणाकारणं-------।

(विभागं, संयोगं,**पथग्त्वं**)

37. संयुक्तव्यवहारहेतुः कः ?

(**संयोगः**, विभागः, परत्वं)

38. संयोगनाशको गुणो-----।

(परिमाणं, **विभागः**, अपरत्वं)

39. दिक्कते कालकते चेति। के ?

(संयोगविभागौ, **परत्वा परत्वे**, गुरुवद्रवत्वे)

40. पथिवीजलवत्तिः -------।

(द्रवत्वं, परत्वम्, **गुरुत्वं**)

41. जलमात्रवत्तिः कः ?

(शब्दः, बुद्धिः, **स्नेहः)**

42. चूर्णादिपिण्डीभावहेतुः गुणः कः ?

(अहङ्कारः, बुद्धिः, **स्नेहः**)

43. ----ग्राह्यो गुणःशब्दः।

(घ्राणः, **श्रोत्रः**,रसना)

44. ---- भेर्यादौ।

(**ध्वन्यात्मकः**, वर्णात्मकः, चलनात्मकः)

45. सर्वव्यवहारहेतुर्गुणो----- जानम्।

(मनः, **बुद्धिः**, शब्दः)

46. संस्कारमात्रजन्यं जानम्।

(बुद्धिः, शब्दः,**स्मतिः**)

47. अनुभवः दिविधः। तौ कौ ?

(संयोगविप्रयोगौ, परत्वा परत्वे, **यथार्था यथार्थौ**)

48. इदं रजतमिति जानम्। किम् ?

(**प्रमा**, अप्रमा, स्मतिः)

49. यथार्थानुभवः कतिविधः ?

(**चतुः**, सप्त,त्रयः)

50. असाधारणं कारणं--------।

(कार्यं, **करणं**, निमित्तं)

51. ------ प्रागभावप्रतियोगि।

(कारणं, **कार्यं,** करणं)

52. यत् समवेतं कार्यमुत्पद्यते तत्------।

(**समवायिकारणं**, असमवायिकारणं, निमित्तकारणं)

53. तुरीवेमादिकं पटस्य। कस्य उदाहरणम् ?

(समवायिकारणस्य, असमवायिकारणस्य, **निमित्तकारणस्य)**

54. इन्द्रियार्थसन्निकर्पजन्यं जानं किम् ?

(**प्रत्यक्षं,** अनुमानं, उपमानं)

55. ------- जानं सविकल्पकम्।

(**सप्रकारकं**, निष्प्रकारकं, दुष्प्रकारकं)

56. सन्निकर्षकः कतिविधः ?

(चतुः, **षड्**, दश)

57. चक्षुषा घटप्रत्यक्षजनने----- सन्निकर्षः।

(**संयोगः**, समवायः, समवेतसमवायः)

58. आत्मा----- संयुज्यते।

(चक्षुषा, **मनसा**, इन्द्रियेण)

59. घटरूपप्रत्यक्षे सन्निकर्षः कः ?

(समवायः, ,**संयुक्तसमवायः** समवेतसमवायः)

60. रूपत्वसामान्यप्रत्यक्षे सन्निकर्षः कः ?

(संयुक्तसमवायः, समवेतसमवायः, **संयुक्तसमवेतसमवायः**)

61. श्रोत्रेण शब्दसाक्षात्कारे सन्निकर्षः कः ?

(**समवायः**, समवेतसमवायः,संयुक्तसमवायः)

62. शब्दस्याकाशगुणत्वात्------समवायात्।

(**गुणगुणिनोः**, कार्यकारणयोः,विशेषणविशेष्ययोः)

63. अभावप्रत्यक्षे कः सन्निकर्षः?

(समवेतसमवायः,संयुक्तसमवायः,**विशेषणविशेष्यभावः)**

64. अनुमितिकरणं किम् ?

(**अनुमानं,** उपमानं, शाब्दः)

65. परामर्शजन्यं ------- अनुमितिः।

(बुद्धिः, **जानं,** उपमानं)

66. व्याप्तिविशिष्टपक्षधर्मताजानं किम् ?

(अनुमितिः, उपमितिः, **परामर्शः**)

67. वह्निव्याप्यधूमवानयं पर्वतः इति ज्ञानं ------।

(**परामर्शः**, व्याप्तिः, अनुमितिः)

68. यत्र यत्र धूमः तत्र तत्र अग्निः इति ----- नियमः व्याप्तिः।

(अनुमितिः, **साहचर्यं,** व्याप्तिः)

69. व्याप्यस्य पर्वतादिवत्तित्वं -------।

(अनुमानं, उपमानं, **पक्षधर्मता**)

70. अनुमानौ कौ ?

(यथार्थ यथार्थौ, **स्वार्थपरार्थौ,** कार्यकारणौ)

71. स्वार्थानुमितिहेतुः कः ?

(**स्वार्थानुमानं**, परार्थानुमानं, अनुमानं)

72. परं प्रतिबोधयितुं ------ वाक्यं प्रयुज्यते ।

(स्मतिः, बुद्धिः, **प चावयव**)

73. प्रतिजाहेतूदाहरणोपनयनिगमनानि------।

(परार्थानुमानं, स्वार्थानुमानं, **प चावयवाः**)

74. पर्वतो वह्निमानिति ------।

(**प्रतिजा**, हेतुः, उदाहरणं)

75. धूमवत्वादिति -------।

(प्रतिजा, **हेतुः**, उदाहरणं)